

Helsingissä 31.8.2020

Asia: Ehdotus kansallisesti haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmaksi

SEY on Suomen suurin eläinsuojelujärjestö ja edustaa 39 suomalaista eläinsuojeluyhdistystä. Kiitämme lausuntopyynnöstä.

Kiitämme ehdotukseen sisällytettyä tietoa noudatettavasta eläinten hyvinvointia edistävästä lainsäädännöstä, lajintunnistuksen tärkeydestä sekä periaatteesta, jonka mukaan eläinlajien pyyntiin ei tule ryhtyä ilman osaamista asianmukaisista lopettamistavoista.

Vuoden 2019 lainsäädäntöuudistus, jossa haitallisiksi luokitellut EU-vieraseläinlajit supikoira, piisami, rämemajava ja pesukarhu sekä kansallisen listan minkki siirrettiin rauhoittamattomiksi lajeiksi ja niiden lisääntymisrauha purettiin, on näkemyksemme mukaan epäeettinen ja vastoin eläinsuojelulain henkeä. Muutos rauhoittamattomaksi lajiksi edistää vihaa näitä lajeja kohtaan, mahdollistaa virheet lajintunnistuksessa sekä edistää taitamattomia pyynti- ja tappomenetelmiä. Kansalaisten kannustaminen haitallisten vieraslajien tappamiseen esimerkiksi tappokilpailuissa lisää taitamatonta eläinten käsittelyä ja eläinten kärsimystä, joten sellaisesta tulee näkemyksemme mukaan pidättäytyä eettisin perustein. Kiitämme, että tässä ehdotuksessa korostetaan eettisen pyynnin edellytyksiä ja pidämme tärkeänä, että eettisen pyynnin periaatteita noudatetaan haitalliseksi luokiteltujen vieraslajien hallinnassa myös käytännössä.

SEY pitää tärkeänä, että lajintunnistus sekä vieraslajilain, metsästyslain, eläinsuojelulain ja luonnonsuojelulain säännösten tuntemus koskee myös henkilöitä, jotka aikovat pyydystää tai tappaa haitalliseksi vieraslajiksi luokitellun **selkärankaisten**, sillä tutkimustiedon lisääntyessä kertyy jatkuvasti tietoa siitä, että niiden kivuntuntemiskyky ja tuntoisuus on hyvin samankaltainen kuin nisäkkäillä ja linnuilla. Lisäksi näkemyksemme mukaan eläinten kärsimykseen liittyvissä kysymyksissä on noudatettava varovaisuusperiaatetta: toiminta, joka potentiaalisesti aiheuttaa eläimelle kärsimystä, tulee tällöin lukea kärsimystä aiheuttavaksi, vaikka sitä ei ole tieteellisesti ehditty täysin varmaksi todistaa.

Minkki

Minkin kohdalla pyynnin ajoituksessa tulee ottaa huomioon lajin lisääntymisaika ja ajoittaa pyynti lisääntymisajan ulkopuolelle turhan kärsimyksen, käytännössä poikasten nälkäkuoleman, välttämiseksi.

Kannatamme ehdotuksen mukaisesti pyynnin kohdentamista tehostetusti vain sellaisille alueille, missä alkuperäisluonto on minkin saalistuspaineelle herkimmillään.

Kohta 1.1.6

"Lisätään viestintää minkin tehokkaan ja oikein toteutetun pyynnin varmistamiseksi koskien myös muita kuin ensisijaisia pyyntialueita."

Ehdotamme tätä kohtaa tarkannettavaksi siten, että määritellään, mitä tarkoitetaan tehokkaalla ja oikein toteutetulla pyynnillä. Kohdassa tulisi näkemyksemme mukaan korostaa oikein ajoitettua, pesimärauhaa häiritsemätöntä pyyntiä sekä pyyntiä vain asianmukaiset lopetusmenetelmät ja lajintunnistuksen osaavien ihmisten toteuttamana.

"Annetaan turkiseläinten suojelua koskeva asetus, jolla säädetään aitaamisvelvoite minkin karkaamisen estämiseksi."

Näkemyksemme mukaan tehokkainta olisi lopettaa minkkien tarhaaminen maassamme kokonaan. Vasta sen jälkeen on näkemyksemme mukaan perusteltua keskustella tehokkaimmista kannanhallintatoimista. Esityksessä

myös todetaan, että tarhoilta karkaavat minkit eivät selviä hengissä. Tämä ei pidä paikkaansa.

Espanjansiruetana

Kohdan 1.1.7 espanjansiruetanan lajikortti: *"Kotipuutarhoissa espanjansiruetanat kerätään ja tapetaan murskaamalla niiden pää tai pudottamalla kiehuvaan veteen. Etanan voi tappaa myös pakastamalla."*

Pidämme tärkeänä, että kaikkien eläinten kohdalla viestitään aktiivisesti tappamismenetelmistä, jotka tuottavat eläimille mahdollisimman vähän kärsimystä. Tehokkain ja nopein tapa tappaa etana on sen murskaaminen nopeasti, voimaa käyttäen. Erittäin kookas etana kannattaa tappaa katkaisemalla se nopeasti terävällä esineellä, minkä jälkeen murskataan pää. Kiehuva vesi ei ole tappamismenetelmänä yhtä nopea kuin murskaaminen. Kiehuvan veden käytön riskinä on lisäksi se, että mikäli useita etanoita tapetaan kerralla, voi vesi jäähtyä, ja eläimen kokema kärsimys pitkittyä.

Käytettäessä pakastamista metodina on eläimen kärsimyksen välttämiseksi tärkeää, että etanat viilennetään lähelle jäätympistettä ennen pakastamista, mitä kotipuutarhoissa ei käytännössä todennäköisesti tehtäisi.

Hietasisilisko, vihersammakot, alppivesilisko

Kohta 1.1.8 *"Poistetaan havaitut yksilöt ja estetään lajin leviämistä."*

Hietasisiliskon, vihersammakoiden ja alppivesiliskon lajintunnistus on erityisen ongelmallista. Suurimman osan vuodesta maallikon on mahdotonta erottaa hietasisiliskoa ja tavallista sisiliskoa, vihersammakkoa ja muita kotimaisia sammakolajeja sekä alppivesiliskoa ja vesiliskoa toisistaan luonnossa. Vaarana on, että poistamistoimenpiteiden kohteeksi joutuvat väärät lajit.

Myös näiden lajien kohdalla on tärkeää edistää sellaisia lopettamistapoja, jotka tuottavat eläimelle mahdollisimman vähän kärsimystä. Kyseisten lajien tunnistamisen ja eläimen asianmukaisen tappamisen edellytys on, että laji otetaan haltuun ennen toimenpiteitä, mikä taas lisää eläinten stressiä. Näkemyksemme mukaan onkin kyseenalaista, voiko näiden lajien tappamista antaa maallikkokansalaisten tehtäväksi. Mikäli poistotoimenpiteisiin päätetään ryhtyä, on SEY:n näkemyksen mukaan harkittava asiantuntijoiden käyttämistä lajien pyydystämiseksi, tunnistamiseksi ja lopettamiseksi.

On olemassa viitteitä siitä, että hietasisilisko ja pikkuvihersammakko eivät ole vieraslajeja, vaan lajeina reliikkejä (Tom Hoogesteegerin artikkeli 22.1.2017). Näkemyksemme mukaan asia on tutkittava huolellisesti ennen kuin ryhdytään lajin poistamistoimenpiteisiin, ja vieraslajiasia arvioitava lajikohtaisesti uudelleen.

Yleisiä toimenpidesuosituksia vieraslajien hallintaan

Luku 2 esittää toimenpiteitä vieraslajien hallintaan. SEY:n näkemyksen mukaan yhden toimenpiteistä tulee olla eri eläinlajiryhmien positiivilistat, jotka luettelevat Suomessa pidettävänä sallitut eläimet. Positiivilistalla voidaan edistää eläinten pitoa sellaisissa olosuhteissa, jotka tukevat ja edistävät eläinten hyvinvointia. Lisäksi positiivilistalla voidaan estää sellaisten eläinten pito, jotka voivat luonnossa lisääntyessään muodostaa vieraslajiuhan Suomen luonnolle.

Maria Lindqvist
toiminnanjohtaja (vs.)
SEY Suomen Eläinsuojelu

